

Học hiểu

BÀI THÁNH THI

XƯNG DANH CỦA ĐỨC MẸ 1971

Bửu Long

TỪ MỘT LỖI ĐÁNH MÁY TRONG EBOOK

Trang ebook của Thiên Lý Bửu Tòa, một trang web tập hợp khá đầy đủ các Thánh ngôn Thánh giáo của Cao Đài có đăng tải bài Thánh thi của Đức Mẹ, giảng cơ tại Nam Thành Thánh thất, ngày 25-5 nhuận Tân Hợi (17-7-1971), nguyên văn như sau:

*VÔ-CỰC vô phương tỏ lý màu,
TỪ-TÔN thị hiện khắp năm châu;
DIÊU-TRÌ vọng nguyệt hoài nhân thế,
KIM-MẪU y vân điệp ngọc lâu.
Sứ mạng có **gì** cơn khổ nạn,
Lệ ngôn được bởi cuộc thương đau;
Này con có nhớ điều tâm niệm,
Nhiều cõi cùng chung đứng một bầu.*

Câu thứ năm trong bài Thánh thi, chúng ta thử tìm hiểu chữ “gì”.

Hai chữ “sứ mạng” là một danh từ mang ý nghĩa ‘một nhiệm vụ hệ trọng được các đấng Thiêng Liêng ban trao. *Sứ mạng* ấy, không thể đặt vấn đề “có gì”, mà chỉ có thể ‘là gì’; ‘bao gồm những

gì'; hay 'đã làm, đã thực thi được những gì'.

Giống như danh từ 'giáo sĩ', không thể đặt vấn đề giáo sĩ ấy có gì trong cơn khổ nạn của thế gian, mà giáo sĩ ấy đã làm gì trong cơn khổ nạn... Như lời dạy của Đức Vạn Hạnh Thiền Sư:

Sứ mạng ấy thực thi tích cực

Đạo nguyên lai thuần nhứt hồn nhiên¹

Trong đạo Cao Đài, khi Thiêng Liêng giảng cơ, có một độc giả nhìn theo ngọn Ngọc Cơ rồi đọc, hoặc có khi đồng tử xuất khẩu. Khi đó, bốn vị điển ký ngồi chép tay từng chữ. Sau đàn cơ, bốn bản điển ký ấy sẽ cùng so gộp thành một bài Thánh giáo.

Tiếng Nam Bộ, dễ có lẫn lộn khi phát âm, vì ba chữ, chữ 'v', chữ 'd' và chữ 'g' gần như đồng âm.

Chúng tôi còn nhớ, lúc sinh tiền, Đạo trưởng Thiên Vương Tinh khi giảng về nghệ thuật thuyết trình và giảng Đạo, thường hay nhắc về sự khác biệt tinh tế khi phát âm ba chữ này. Phát âm cho đúng sẽ nói lên phần nào đó trình độ của điển giả. Chữ 'v', khi phát âm sẽ mím nhẹ môi trước khi phát âm. Chữ 'gi' sẽ hở môi khi phát âm, và chữ 'd' cũng hở môi, nhưng nhẹ hơn chữ 'gi' khi phát âm.

Từ việc không phân biệt trong phát âm của người Nam bộ thường dẫn đến việc ghi chép hoặc đánh máy sai. Đây là một kinh nghiệm cho việc gõ vi tính để làm ebook trong thời đại công nghệ 4.0 ngày nay.

Tìm lại Thánh giáo nguyên bản của Cơ quan Phổ thông Giáo lý Đại Đạo, câu Năm của bài Thánh thi trên đây được ghi là: *Sứ mạng có vì cơn khổ nạn*, câu thơ thật rõ nghĩa và đối thật chỉnh

1. Minh Lý Thánh Hội, Đạo Học Chí Nam, H&L eBooker, Chicago, USA 2008, tr. 6.

với câu Sáu: *Lệ ngôn được bởi cuộc thương dâu.*

Như vậy, ý thơ rất rõ: Sứ mạng cứu rỗi là một nhiệm vụ để giải cứu nhân gian giữa “*cơn khổ nạn*”. Đồng thời, chữ “*vì*” của câu Năm, đối rất chỉnh với chữ “*bởi*” của câu Sáu.

May thay, khi mở quyển Thánh Giáo Sưu Tập 1970–1971 của Cơ Quan Phổ Thông Giáo Lý Đại Đạo, nhà xuất bản Tôn Giáo 2011, chúng tôi thấy câu Năm đã được ghi đúng như thế.

2. TỪ HÁN VIỆT

Vô Cực vô phương tỏ lý màu,

Từ Tôn thị hiện khắp năm châu;

Diêu Trì vọng nguyệt hoài nhân thế,

Kim Mẫu y vân điệp ngọc lâu.

Sứ mạng có vì *cơn khổ nạn*,

Lệ ngôn được bởi *cuộc thương dâu*;

Này con có nhớ *điều tâm niệm*,

Nhiều cõi cùng chung *đứng một bầu*.

– *Vô Cực* (無極): Không có chỗ tận cùng (sans fin, infini), là cực kỳ trống không, cũng là Hư Vô chi khí. Vô Cực là ngôi thứ nhất trong Tam Cực (Vô Cực– Thái Cực– Hoàng Cực).

– *Vô phương* (無方): Không phương hướng, ý nói khắp mọi nơi.

– *Tổ* (祖): Làm cho sáng tỏ ra.

– *Từ Tôn* (慈尊): Từ, là hiền lành, từ bi, cũng có nghĩa là người mẹ hiền. Tôn là tôn kính, tôn nghiêm. Từ Tôn là người Mẹ nhân từ tôn nghiêm, Mẹ linh hồn của toàn nhân loại.

– *Diêu Trì* (瑤池): Chữ Diêu, hoặc chữ Dao cũng được, có nghĩa là ngọc Diêu, một thứ đá quý (pierre précieuse). Chữ Trì nghĩa là ao nước, hay là hồ nước. Diêu Trì là ao ngọc.

- Hoài (懷): Nhớ.

- Kim (金): là vàng, cũng có nghĩa là các loại kim loại, như bạc, đồng, chì, sắt . . . thuộc về Tây phương. Theo Bát quái hậu thiên (Lạc thư), Kim này ở ngôi Đoài, mà Đoài là Âm Kim. Chữ Mẫu là mẹ, là chủ tể, thuộc về hữu hình. Như cuốn Đạo Đức kinh nói: “*Hữu danh, vạn vật chi mẫu.*” Nghĩa là: có tên, là Mẹ sanh ra muôn vật.

- Y (依): Nương nhờ.

- Điệp (喋): Lệ rơi

- Lệ ngôn (例言):

Đây là hai chữ khó nhất bài Thánh thi. Theo Từ Điển Hán Việt của Đào Duy Anh, Lệ Ngôn là “những lời bày tỏ điều đại khái trong quyển sách”². Nghĩa thông thường là “lời dẫn nhập” hay “Lời nói đầu”.

Khi đọc kỹ bài Thánh thi với thể Đường luật này, các cặp câu ba- bốn và năm- sáu đối nhau rất chỉnh về ý lẫn chữ. Như vậy, để đối chỉnh với hai chữ “sứ mạng” ở câu năm, hai chữ “lệ ngôn” chắc chắn không mang nghĩa “lời dẫn nhập”. Tách ý nghĩa từng chữ:

- *Lệ* (勵) nghĩa là: gắng sức, khích lệ

- *Ngôn*: Ngôn là lời nói, mệnh lệnh.

- “*Lệ ngôn*” có thể hiểu là lời huấn dụ dạy dỗ của Ông Trên

- *Tang thương* (桑蒼): Tang là quả dâu, Thương là xanh. Đây là chữ viết tắt của tang điền- thương hải, có nghĩa là “ruộng dâu hóa biển xanh”.

Tương truyền, thời Đông Hán bên Trung Hoa, có ông Phương Bình, học giỏi tài cao, thi đỗ đạt và được bổ nhiệm làm quan. Sau một thời gian thi thố với đời, Phương Bình đã bỏ quan đi

2. Nhà xuất bản Trường Thi, 1957, tr. 497.

tu. Ông đắc đạo và trở thành Phật. Một lần Phật Phương Bình giảng xuống nhà Thái Kinh (người đời Hậu Hán) cho mời tiên nữ Ma Cô đến. Trong lúc trò chuyện, tiên nữ Ma Cô bảo với Phương Bình rằng:

Tiếp thị dĩ lai dĩ kiến

Đông hải tam vi tang điền

(Từ ngày gặp ngài cho đến nay, đã ba lần ta đã thấy ruộng dâu hóa thành biển xanh).

Từ điển tích này, hai chữ “*thương dâu*” có nghĩa là những cuộc đời đổi của cõi nhân gian vô thường.

3. TẠM DỊCH NGHĨA BÀI THÁNH THI

Lý Đạo nhiệm màu tỏ rõ khắp mọi nơi, không bắt đầu và không kết thúc.

Mẹ linh hồn luôn hiện hữu (với các con của mình) khắp năm châu.

Nơi cung Diêu Trì, Mẹ nhìn trăng phía xa mà nhớ các con nơi trần gian.

Mẹ nhỏ lệ trên Lầu Ngọc, nương theo áng mây.

Vì cơn khổ nạn của nhân gian (thời mạt kiếp), con người được Trời ban trao nhiệm vụ thiêng liêng (thực hành tự độ- độ tha)

Do bởi cảnh tang thương đổi dời nơi thế gian, (lòng người lãng quên cõi nguồn đạo lý), con người nhận được những lời huấn dụ của Thiêng Liêng.

Con có nhớ điều mà phải luôn khắc ghi trong lòng,

Là nhiều cõi (dù là cõi Trời hay cõi người), cũng cùng chung một bầu vũ trụ trong đức háo sanh (của Tạo Hóa).